CODZIENNA

Nr 34. ROK 1833 ŚRODA 6 LUTEGO.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych. o god. 10 przed południem w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA.
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 15
Nerpojedyncz y..g r: 10
Za donie:od wier. gr:15

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr dla lepszego porównania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień godzina	Barometr na 0°	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI
7	26 10. 115	+ 1-9	-- 3,0	Zachodni mocny	Pochmurno	
4. 12	„ 11. 409	+ 3,2	1,0	Pł. zachodni mocny	„	Deszcz.
3	„ 11. 899	+ 3,6	1,0	Zachodni średni	„	Deszcz.
9	„ 1 447	+ 1,7	-- 2,5	Pł. zachodni mocny	„	

Część Nieurzędowa.

FRANCYA.

Paryż 22 Stycznia.

Pokazuje się z rapportu pana Guizot, że wroku 1829 Paryż żadnych jeszcze nie miał szkół elementarnych, wyjąwszy 88 szkół wzajemnego uczenia; zaś w roku 1832 było pierwszych 3435, a drugich 117. Liczbe uczniów w zeszłym roku podaje ten minister do 131,063, tak iż na każdą szkołę nie zupełnie 4 uczniów przypada.

Na najbliższém posiedzeniu izba parów naradzać się będzie nad wnioskiem do prawa o ogłoszeniu w stanie oblężenia.

Po żwawych i ważnych rozprawach tyczących się zniesienia żałobnego obchodu Ludwika XVI, izba deputowanych na wczorajszém posiedzeniu przyjęła większością 180 głosów (262 przeciw 82) projekt do ustawy znoszącej prawo z d. 19 stycznia 1816, atém samém i powyższy obchód żałobny, tak jak już izba parów uchwaliła.

Wczorajszy dzień upłynął bez zamieszania spokojności publicznej; stronicy dawnej dynastyi zachowali się spokojnie, ale też policya baczną na nich miała oko, obsadziwszy zewnątrz i wewnątrz wszystkie kościoły w w stolicy. W niektórych zgromadziło się po kilka osób w żałobę przybranych, oczekując stosownego nabożeństwa, które gdy nie nastąpiło, musiały się oddalić.

Większa liczba Sęsimonistów powraca do życia obywatelskiego, wielu z nich pogolili brody i przywdziali zwykły ubiór.

W skutek wiadomości z Wandei nadeszłych naradzano się wczoraj i postanowiono u ministra spraw wewnętrznych, ażeby się z wnioskiem do prawa o ogłoszeniu w stanie oblężenia wstrzymać, a tym sposobem teraźniejszy stan rzeczy w zachodnich departamentach przedłużyć.

Skoro tylko budżet oznaczonym i zatwierdzonym będzie, co około 20 Marca nastąpi, posiedzenia izb zamknięte zostaną.

Kolonizacya Algieru bardzo powoli postępuje; dopiero dwie małe osady założono, gdzie się tylko 63 familii mieści.

Niektórzy deputowani zawiązali towarzystwo na korzyść uwięzionych republikanów.

Admirał Roussin udał się już w drogę do Stambułu dla sprawowania obowiązków posła przy porcie ottomańskiej.

Kapitan Allard były adjutant marszałka Brune a teraz naczelny wódz wojsk indyjskiego xięcia Runjit-Singh w Lahore, gdzie taktykę européjską, a mustrę w języku francuzkim i 3kolorową chorągiew zaprowadził, otrzymał od króla francuzów krzyż legii honorowej. Liczni koledzy jego chcieli wnijść w służbę indyjskiego xięciu który ich oprócz brata Kapitana nieprzyjął nie dowierzając europejczykom.

Wczoraj rozeszła się pogłoska że marszałek Soult w skutek dotąd trwającego nieporozumienia między nim i marszałkiem Gerard, poda się do dymissyi.

W przyszły czwartek pan Dupin wyprawi deputowanym świetny bal, na który oprócz całej izby, 500 osób zaproszono.

(G. P. S.)

Pan Glais. Bizoin wniósł wczoray w izbie Deputowanych zażalenie na sposób, w jaki Stenograf zdaje sprawę z obrad Izby Deputowanych. Dziennik ten, rzekł mówca, pobiera miesięcznie 6000 franków, aby mowy Deputowanych z całą dokładnością oddawał; lecz zamiast tego, nietylko wyrazy mówcy, ale nawet i text takowego dodatku często bywają zmieniane. Daléy, Izba zezwalając na to wsparcie, wyraźny położyła mu warunek, aby się nie wdawał w żadne rozumowania, mając bydź jedynie odgłosem ich posiedzeń; pomimo tego, zawiera on niekiedy rozumowane artykuły, które albo z własnego pióra redakcyi wypływają, lub z innych pism są wyjęte, przez co przybiera polityczną barwę; nie żądam wprawdzie, mówił daléy, aby wsparcie Stenografowi odjęte zostało; lecz się spodziewam, iż tenże na przyszłość swóy protokół obrad Izby z większą dokładnością wykona i w politycznych kwestyach nayścisleyszą neutralność zachowa. Prezes przyrzekł te uwagi udzielić właściwéy władzy.

Co do niedokładności w oddaniu wiernem mów, nie jest wina Stenografa, gdyż mówcy przychodzą do biora redakcyi i poprawiają dosłownie odpisane ich mowy, dla tego to i mowy nie gładkie P. Thiers w Izbie, nabierają przyjemnéy postaci w redakcyi Stenografa.

Journal du Commerce robiąc uwagi nad stanem finansowym Francyi twierdzi, że system zbroynego pokoju, którego się Francya trzyma, pochłonął już 750,000,000 franków.

Z pewnością utrzymują, iż na morzu Srodziemném zbierają się siły Angielsko-Francuzkie, i nowe wysłano rozkazy do portów względem przygotowania potrzebnych okrętów.

Gazeta *National* radzi izbie deputowanych aby izbę parów, któréj dziedzictwo już zniesione, zamieniła w izbę wyborczą, kształtem senatu amerykańskiego.

Wojsko nasze w Morei będzie kilkoma pułkami wzmocnione.

Posłowie rossyjski i pruski naradzali się dziś z ministrem spraw zagranicznych; oświadczenia ich miały bydź bardzo zgodne, przyznali oni, że propozycje króla holenderskiego, nie zgadzają się z życzeniami gabinetów, do utrzymania pokoju *(G. W.)*

Członkowie centralni izby deputowanych, postanowili odrzucić prawo departamentowe, w czasie tajnego głosowania.

Powtórnie głoszą, że minister handlu, pan Thiers, wystąpi z ministerium.

Z Madrytu przywiózł dziś goniec depesze do wydziału zagranicznego. Głoszą, iż rząd hiszpański z obawy o nowe niepokoje w stolicy, rozkazał wszystkim wychodniom francuzkim, nie trudniącym się handlem, niezwłocznie oddalić się z Madrytu.

Dziś rano miał hr. Appony naradę z xięciem Broglie. Mówią, iż się ściągała do noty, którą xiążę Talleyrand podał względem spraw zachodnich. — Z tego względu utrzymują, iż postanowiono: że wojska z More nie będą przewiezione do Francyi, lecz otrzymają inne przeznaczenie. *(G. C. W.)*

ANGLIA.

Londyn 19 *Stycznia.*

Wczorajsza konferencya obcych posłów z lordem Palmerston trwała aż do późnej nocy. czynność w biórach dyplomatycznych tak jest wielką, że urzędnicy wydziałów zagranicznych aż do 4 godziny z rana zajmują się expedycyą czekających depeszy.

(G. P. S.)

Sławny malarz Haydon rozpoczął kilka przedstawień na pamiątkę reformy. Maluje on teraz dla hr. Grey wielki obiad, w lipcu w Guilhall na cześć reformy dany; p. Haydon przedstawia wizerunki najznakomitszych re-

formistów, przy tym obiedzie będących. W krótce ukończy portrety wszystkich gabinetowych ministrów. Ten malarz był na tym obiedzie i natychmiast zrobił rys kolorowy tej świetnéj biesiady; wybrał on do tego chwilę, w któréj pierwszy minister do zgromadzenia przemawiał.

Mówiono wczoray, że Baron von Zuylen otrzymał pełnomocnictwo do dalszych przyzwoleń, dla ukończenia w dobry sposób sprawy Belgiyskiéy. Miał on wczoray rozmowę z Lordem Palmerston.

Dziennik *Globe* utrzymuje, że na projekt wzajemny Hollenderski, konferencya nie będzie mieć żadnego względu, dopoki żegluga na Skaldzie nie będzie wolną

Wczoraj lord-major otrzymał petycyą przez wielką liczbę obywateli podpisaną, w któréj jest wzywany, aby na przyszły poniedziałek zwołał publiczne zgromadzenie, na którym mają się naradzać nad zniesieniem 7mioletniego parlamentu i nad tajném głosowaniem. Nadzwyczajny interess, jaki ta petycya wzbudziła we wszystkich, był powodem, iż dziennik *Gwardyan* uważa to zdarzenie, jako początek walki między Radykalistami i Whigami.

Regularnie odchodzące pakietboty z Falmouth do Porto, niechciały zabrać na pokład jenerałów Stubs, Saldanha, Gubeira i innych. Jenerałowie najęli przeto w Plymouth bryg amerykański, którego kapitan zobowiązał się, pomimo niebezpieczeństwa, wysadzić ich na ląd w bliskości Oporto.

Wczoraj naradzał się z lordem Palmerstonem poseł turecki przez kilka godzin, w wydziale spraw zagranicznych, p. Maurojeni był także przytomnym.

Od kilku tygodni korresponduje hr. Grey bardzo często z arcy-biskupem Canterbury względem spraw kościelnych.

Codziennie spodziewają się tu nadzwyczajnego posła od szacha perskiego, z nader ważną missją, przysposabiają już dla niego mieszkanie w najpierwszym pałacu na zachodnim końcu miasta; od roku 1719, nie postał żaden poseł perski w Londynie, tym większe wrażenie czyni przybycie teraźniejszego.

Że parlament dnia 29 t. m. zgromadzi się, niepodlega wątpliwości, lecz zagajenie tego, dopiero w kilka dni nastąpi; główuym punktem mowy królewskiej przy otworzeniu parlamentu, będzie polecenie spiesznej rozwagi nad sprawami Irlandyi. Zapewniają, że potém minister przedłoży zawieszenia aktu» Habeas corpus«, i inne potrzebne środki do utłumienia rozruchów w Irlandyi. Nader gorliwie spieszy rząd z powiększeniem wojska w tym kraju. W miejsce margrabiego Anglesey, mianowany bydź ma xżę Richmond, namiestnikiem Irlandyi.

Gazety torysowskie utrzymują, że ministrowie postanowili uwięzić p. O'Connella.

(G. C.W.)

BELGIA.

Bruxella 21 *Stycznia.*

Podług *Moniteur Belge*, armia Belgiyska ma teraz wynosić przeszło 104,000 ludzi, między któremi 9320 artyllerystów, liczy 6 Jenerałów dywizyi i 16 Jenerałów brygady.

Independant donosi z Flessyngi, iż tam odebrano rozkaz przepuszczania wszelkich okrętów, wyjąwszy Angielskich, Francuzkich i Belgiyskich.

Za powrotem Króla Leopolda, stan oblężenia Antwerpji będzie zniesiony.

HOLLANDYA

Haga 20 *Stycznia.*

Ostatni statek parowy miał przywieść bardzo ważne depesze z Londynu, których treść nie jest jeszcze publiczności obiawiona.

Dowiadujemy się, że przymuszona pożyczka nie będzie miała mieysca.

Wiadomości otrzymane z Jawy d. 26 Sierpnia donoszą, że oręż Hollenderski na zachodniéy stronie Sumatry, zwycięztwem uwieńczony został.

WŁOCHY

Rzym 13 *Stycznia.*

Rząd nałożył w tych dniach niektóre opłaty, lecz te są mniej znaczne, i niedostateczne do zaspokojenia pomnożonych potrzeb. Zdaje się, iż podwyższenie podatków tylko zwolna chcą zaprowadzić. — Dwie zawarte pożyczki z domem Rotschildów były dla kraju 2razy zgubne; ta chwilowa pomoc, drogiemi ofiarami opłacona została. Same procenta od tych wynoszą do 850,000 złotych, a kapitał nie wystarczał nawet na spłacenie zaległych od długu procentów, tak dalece, iż będziemy musieli jeszcze trzecią pożyczkę zaciągnąć.

Ankona 16 Stycznia.

Mówią tu, że w Parmie odprawi się kongres, na który mają bydź przywołani posłowie niektórych mocarstw, do naradzenia się nad uregulowaniem i załatwieniem spraw krajów papiezkich.

PORTUGALIA

Oporto 9 Stycznia.

Marszałek jeneralny wojska, hrabia Solignac zadowolniony zupełnie z dobrego ducha i pięknej postawy wojska naszego; niezwłocznie utworzył korpus oddzielny francuzki, a bataliony angielskie otrzymają również inną organizacyę; w skutek tych już przez kilka dni zaprowadzonych ulepszeń, byliśmy w stanie dnia 31 grudnia obsadzić wieś Foz, i uformować jednę redutę koło Nossa Senhora de Luz; przez co lądowanie na północ ujścia rzeki Duero zabezpieczono. Gdyby teraz Miguelliści przeszkodzić chcieli lądowaniu, wypadałoby im wprzódy uderzyć na konstytucyonistów w nowej tychże pozycyi, lecz w takim razie zostaliby zmuszeni opuścić część własnego stanowiska, niechcąc bydź ze wsi Foz, z boku napadnionemi. — Takowe operacye tém korzystniej są wyrachowane, ile że przez takowe, związki z wsią Foz przez Lordello są zabezpieczone, a tak niepotrzeba już przechodzić drogą, zagrożoną przez nieprzyjaciela. Konstytutioniści usypali także nową redutę pod Arrabida a z tej strzelać będą z dział do bateryi nieprzyjacielskiej, która wejścia do rzeki broniła. Jeneral Solignac będzie jutro lub pojutrze rekognoskował nieprzyjacielskie wojska, a za dni kilka rozpocznie zaczepne działania, gdy już blizko 20,000 ludzi ma pod swojemi rozkazami; przeznaczył on dzień 12 t. m. do powszechnego ataku.

Jenerał Solignac major jeneralny, obejmując dowództwo, wydał następujący rozkaz dzienny do wojska: »Mam honor udzielić wojsku moję nominacyę, i sądzę moim obowiązkiem objawić postępowanie, jakie nieodzownie zachowywać będę z mocy nadanej mi władzy przez Jego Cesarską Mość, niemoże więc bydź dla mnie nic tak pocieszającego, nic tak chlubnego, jak zostawać pod rozkazami xiążęcia, który to szlachetne dobro tak pięknie ocenić potrafi. — Portugalczycy znający dobrze obowiązki obywatelskie, zechcą mi zatem przyznać, iż pierwszym jest obowiązkiem żołnierza: posłuszeństwo i karność. W każdym wypadku będę ciągle przewodniczył wojsku, lecz nawzajem polegam na gorliwości i sławie walecznych officerów, którzy powierzonych sobie posad tak godnemi się okazali; spodziewam się, iż niezaniedbają przykładać się do utrzymania tak pięknej karności w całem wojsku, która jest prawdziwą podstawą jego dobrej sławy i siły. — Zostawszy teraz sam Portugalczykiem, i równie jak wy, z przywiązania i zasad, poświęciwszy się zupełnie sprawie portugalskiej, będę uważał za zaszczyt mieć jedno i to samo, co wy macie uczucie. Wsparty na czystości moich zamiarów, na słuszności sprawy, której broniemy, wyruszymy naprzeciw nieprzyjaciela, z przekonaniem zupełnego osiągnienia zwycięztwa. Lecz w pośród zwycięztwa, wspominajcie sobie także, że cnotą, szczególnie odznaczającą walecznych, jest umysł szlachetny, że spokojni mieszkańcy tego kraju, oczekują waszej opieki, że nawet zwyciężeni przez was nieprzyjaciele, zawsze waszej doznawać powinni litości; szanując praw własności, poważając religią i jej sług; dopełnicie chwalebnego polecenia, jakie wam ojczyzna powierzyła, zjednacie sobie zadowolenie J. Ces. Mości, i usprawiedliwicie zaufanie, spełnicie razem obowiązek obywatela i żołnierza walcząc z honorem za przywrócenie swobód i niepodległości ojczyzny.

(podp.) Baron *Solignac*,
Marszałek wojska.

TURCYA.

Stambuł 9 Stycznia.

Flotta turecka postawiona znowu na stopie wojennej, ma przezimować na morzu Śródziemnem. Milicya marynarki obwodowa składająca się z 6000 ludzi, przeznaczona do służby działającej eskadry przeciwko Ibrahimowi baszy, pozostanie wraz z wojskiem regularnem marynarki na pokładzie okrętów. Było dotąd powinnością, iż obwodowa milicya ubierała się z własnych funduszów, lub kosztem swoich obwodów; sułtan rozkazał teraz nietylko regularnym marynarzom, ale także obwodowym dostarczyć potrzebnych mundurów i zimowej odzieży kosztem skarbu publicznego. Na ten cel nakazał rząd wypłacić administracyi marynarki, pod zarządem Elhatz-Ali-Bej 1000 kies złota, (500,000 piastrów). — O skutkach wyprawy wojska przeciw Ibrahimowi baszy, już wiemy; jego zwycięztwa omamiają muzułmanów; szumny oklask i pochwały ludów pod berłem Mehmeda zostających, odzywają się za każdym jego postępem. (G. C. W.)